05/02/2019

Акценти от посещението на Антиохийския патриарх Йоан X в Москва

По време на посещението си в Москва за отбелязването на 10-годишнината от интронизацията на Московския и на цяла Русия патриарх Кирил Антиохийският патр. Йоан X беше приет от министъра на отбраната на Русия ген. Сергей Шойгу. Военният министър разказа на госта за създаването на щабове, координиращи връщането на бежанците в Сирия, като подчерта, че благодарение на тази дейност от юли миналата година в своите родни места са се завърнали над 117 хиляди души.

„Ние се отзовахме и на молбите и предложенията да окажем помощ за възстановяването на болници и някои християнски светини“, заяви С. Шойгу.

Военният министър благодари на предстоятеля на Антиохийската патриаршия за взаимодействието в сложната обстановка.

От своя страна патр. Йоан X предаде на военно-политическото ръководство и гражданите на Русия благодарността на православните християни и

мюсюлманите за помощта към Сирийската арабска република: „Разбира се, ние имахме личен интерес да дойдем тук, за да изразим своята радост и удовлетворение от сътрудничеството, което съществува между нас. Искаме да изразим дълбокото си чувство на уважение и благодарност от името на всички енориаши на нашата Патриаршия и на сирийския народ – и мюсюлмани, и християни, към всички руснаци, към Вас и президента на РФ Владимир Путин за това, което Русия и лично вие правите за Сирия“.

В самия ден на честванията, 1 февруари, Антиохийският патриарх произнесе интересно слово с приветствие към домакина – Московския и на цяла Русия патриарх Кирил, а след това даде и кратко интервю за руските медии, което съдържаше важни послания, пренебрегнати от официалната пропаганда.

Антиохийската патриаршия е една от църквите (другите са Сръбската патриаршия, Православната църква на Чешките земи и Словакия и Полската православна църква), които изразиха синодна позиция в подкрепа на РПЦ в украинската криза. Антиохийската позиция съдържа призив за „общоправославно обсъждане и решаване на украинския проблем“. В този дух, в началото на януари беше огласено и писмо на Антиохийския патриарх до Вселенския патр. Вартоломей с молба да забави даването на автокефалия на Украйна и да се проведе общоправославно обсъждане на въпроса.

В поредицата писма, изпратени от патр. Кирил през последните няколко месеца до поместните църкви, Московска патриаршия настоява подкрепата към нея да се изрази в присъединяване към следните позиции. Първата е отправяне на призив за „общоправославно обсъждане на украинския проблем“, което обаче се подразбира като инициирано и проведено в Москва при съблюдаване на принципа на „консенсуса“, на практика даващ правото на вето. Второто искане от руска страна е за еднозначно осъждане на автокефалната Православна църква в Украйна като разколническа. Третото, на което руската църковна политика в момента отделя най-голямо значение, е осъждане на действията на Вселенския патриарх в Украйна като противоречащи на каноничния ред в православието, а оттук и искане за изолиране на Константинополската патриаршия.

По време на визитата си в Москва патр. Йоан огласи подкрепата на ръководената от него патриаршия към първото искане на Московска патриаршия: украинският проблем да се обсъди на общоправославно ниво. Този призив се съдържаше и в решение на антиохийския Св. Синод от края на миналата година.

В словото си след празничната Литургия за интронизацията на патр. Кирил Антиохийският предстоятел заяви следното: „На това празнично събитие не подобава да изразим голямата болка в сърцата ни от случващото се в нашата Православна църква през тези дни, което е резултат от еднолични решения, липса на диалог и съборност и на онова, което се случи неотдавна в Украйна. Чувствам, че вече е настанало време, когато ние трябва да извисим своя глас, защото мълчанието пред неправдата е противно, ако не преминава в усърдна молитва и прошения към Бога. Призовавам братята, техни Блаженства и Светейшества, предстоятелите на автокефалните църкви, да се съберем заедно и да покажем пред света сплотеността на Едната и свята Православна църква, знаейки, че нейната светлина идва от светлината на Христос и тя продължава да е ослепителна и великолепна“.

Патр. Йоан обаче прояви премерена сдържаност и не осъди действията на Вселенския патриарх в Украйна. Въпреки това цялото дълго слово на Антиохийския предстоятел беше резюмирано от официалния прес-център на Московска патриаршия по следния начин:

„Антиохийският и на целия Изток патриарх Йоан X се обърна към главите на автокефалните православни църква с призив да осъдят Константинопол, легализирал украинските разколници“.

В този си резюмиран вид “новината” беше публикувана във всички руски медии.

В словото на патр. Йоан X обаче ясно може да се проследи отхвърляне на поведението и начина на работа, който налагат в православния свят „силните църкви“. Той осъжда не просто едноличните действия, а диктата, който произтича от превъзходството на големите църкви над малките, на силните църкви над слабите. Именно това води до пренебрегване на православната съборност и до кризата в православния свят, която се наблюдава днес. При това Антиохийският патриарх дава за пример постигнатото съгласие на първото всеправославно съвещание в Родос през 1961 г., но без да споменава, че то дава началото на подготовката за Всеправославния събор (поради дипломатически такт, тъй като РПЦ и Антиохийската патриаршия бойкотираха всеправославното събрание).

И по-конкретно патриарх Йоан X заяви:

„От времето, когато Вселенският патриарх Атинагор покани поместните православни църкви на съвещанието в Родос през 1961 г., нашите отношения

се градяха на огласената от него и многото му помощници основа на „свещеното съгласие“, защото патриархът знаеше, че това единомислие, макар и да изисква големи усилия за постигането на съгласие, избавя от индивидуализма и господството на големия над малкия, на силния над слабия в рамките на едната наша Църква. Именно този принцип на всеправославно единство и съгласие ще спаси Православната църква от процесите на разпад, през които преминава през първите десетилетия на миналия век, като резултат на политически натиск или партиен, като резултат на еднолични или филетистки решения, взимани от една или друга църква, от една или друга група, при пълнло безразличие към последиците им върху Православната католична църква. Тези свои възгледи днес повтаря и Св. Синод на Антиохия, както бяхме ги формулирали от години, и които изискват към всички въпроси да се подхожда въз основа на този свещен принцип – може би тогава ще успеем да отдалечим Православната църква от политиката, етнофилетизма, популизма, влиянието на властта, на интересите и на мамона“.

Патр. Йоан не се поддаде на опита на журналисти след Литургията да свържат назованите от него проблеми в Православието единствено с Вселенския патриарх. Първият въпрос, зададен му след богослужението, беше: „Ваше Светейшество, казват, че Константинополският патриарх Вартоломей иска да стане „източен папа“ и да разпространи своето влияние на Изток, как се отнасяте към това?“. Патр. Йоан отговори: „Ние в Православната църква вярваме в съборността и вярваме в единството на нашата църква. Не ни интересува какво говорят за един или друг човек. Православното християнство си е православно християнство. То е такова и такова ще си остане“.

Това означава, че макар да подкрепя руската позиция по украинския проблем, Антиохийската патриаршия в същото време не приветства изолиране на Константинополската патриаршия, което настоящият курс на църковната политика в Москва желае да постигне.

(dveri.bg)